

בס"ד. כ"ט אלול ה'תשל"ב, ליל ערב ראש השנה ה'תשל"ג*

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה¹, ומפרש בגמרא² דרבנן הוא דגזור בי', דהכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאי בתקיעת שופר, גזירה שמא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד ויעבירונו ד' אמות ברשות הרבים. וידוע הדיוק בזה³, מה ראו חז"ל לדחות מ"ע דאורייתא, ובפרט מצות שופר שהיא מצוה רמה ונישאה מאד⁴, משום גזירה בעלמא [ובפרט עכשיו, שאין מצוי שיהי' רה"ר מה"ת⁵, והגזירה שמא יעבירונו הוא רק שלא יבוא לאיסור דרבנן]. וגם⁶, הרי החשש הוא להדיוטים וקלי הדעת⁷, ואיך מנעו בשביל זה המצוה מכמה צדיקים גדולים וטובים. וידוע הביאור בזה⁸, דזה שבראש השנה צריך לתקוע בשופר הוא בכדי לעורר עי"ז למעלה התענוג בבריאת העולמות, וכיון שבשבת מצד עצמו ישנו התענוג, לכן, בראש השנה שחל להיות בשבת המצוה דתקיעת שופר אינה בתוקף כ"כ (עם כל השטורעם) כמו בראש השנה שחל בימות השבוע⁹, ולכן היא נדחית מפני החשש שמא יעבירונו ד' אמות ברשות הרבים. וזה שבמקדש היו תוקעין גם בראש השנה שחל בשבת, הוא, כי בתענוג כמה מדריגות, ודרגת התענוג שהמשיכו ע"י תקיעת שופר במקדש היא נעלית יותר מדרגת התענוג דשבת.

ב) וצריך להבין, הרי ידוע¹⁰ דזה שבראש השנה צריך לעורר התענוג ע"י עבודת האדם (תקיעת שופר), אף שבתחלת הבריאה היתה ההמשכה מעצמה, הוא, כי ע"י שהתעוררות התענוג דלמעלה (עכשיו) היא ע"י עבודתם של ישראל,

(* יצא לאור בקונטרס כ"ט אלול — תשמ"ט [יום הולדת המאתיים דכ"ק אדמו"ר הצמח צדק] ראש השנה — תש"ג, "לקראת ערב ראש השנה .. יום מלאת מאתיים שנה להולדת אדמו"ר ה"צמח צדק" (כ"ט אלול ה'תקמ"ט — כ"ט אלול ה'תשמ"ט), ולקראת ראש השנה הבעל"ט (שחל להיות בשבת) — הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת .. שבו מדובר גם ע"ד הדרוש משביעין אותו תהי צדיק שאמר אדמו"ר הזקן ברה"ק תק"ן, בקשר עם לידת הצמח צדק .. ערב כ"ט אלול ה'תשמ"ט.

- 1) משנה ר"ה רפ"ד (כט, ב).
- 2) שם.
- 3) לקו"ת דרושים לר"ה ד"ה להבין המשנה (נו, א ואילך). ד"ה הנ"ל בסידור (עם דא"ח) שער התקיעות (ג, ג ואילך). המשך יו"ט של ר"ה תרס"ו בתחלתו. תש"ג. ועוד.
- 4) המשך תרס"ו שם. וראה לקו"ת שם "ובפרט מצות שופר ולולב כו' שנוגעים עד רום המעלות".
- 5) ראה שו"ע אדה"ז או"ח הל' שבת ששמ"ה ס"א. וש"ג. ולהעיר מהמשך יו"ט של ר"ה ה'תש"ג בתחלתו "איך דחו כו' שלא לבוא לידי חשש איסור שבות".
- 6) בלקו"ת שם ובהמשך תרס"ו שם "והלא החשש הוא להדיוטים כו'". ובהמשך ר"ה ה'תש"ג "ועוד זאת שהחשש הוא להדיוטים כו'". וראה לקו"ש ח"ז ע' 52. ואכ"מ.
- 7) כ"ה הלשון במקומות שבהערה הקודמת. ויש לומר: הדיוטים — שאין יודעים דיני תקיעת שופר, וקלי הדעת — שלכן יש לחשוש שיעבירו ד' אמות ברשות הרבים.
- 8) לקו"ת שם נו, א ואילך. סידור שם רמג, א ואילך. ועוד.
- 9) ראה אוה"ת נצבים ע' א'תלח "בשבת אין צריך כ"כ לתקיעת שופר".
- 10) ראה לקו"ת שם נו, ג. וראה גם ד"ה זה היום ה'תשמ"א ס"ג (לקמן ע' לא), דזהו הטעם על זה שכ"ה באלול הוא בחינת "כה" וראש השנה (יום ברוך אדם הראשון) הוא בחינת "זה" (זה היום) (לקו"ת נצבים מז, ב"ג). וראה גם ד"ה זה היום דליל ערב ר"ה ה'תשמ"ב ס"ה (לקמן ע' מד ואילך). וש"ג.

שהשרש דישראל הוא בהעצמות, התענוג שנמשך עכשיו הוא נעלה יותר מהתענוג שנמשך מצד עצמו (בתחלת הבריאה). ועפ"ז, בראש השנה שחל להיות בשבת, שהתענוג הוא מצד הזמן דשבת (שבת מיקדשא וקיימא¹¹), חסר לכאורה מעלת התענוג שמתעורר ע"י עבודת האדם. ואף שגם בראש השנה שחל להיות בשבת ישנה העבודה דאמירת פסוקי שופרות, הרי אמירת הפסוקים היא בכדי שההמשכה תהי' בגילוי. וכמבואר בהמשך יום טוב של ראש השנה תרס"ו¹², דההמשכה שע"י המצוות אינה בגילוי כ"כ, והגילוי הוא ע"י התורה, תורה אור¹³. ולכן, בכדי שהמשכת התענוג שע"י קיום מצות תקיעת שופר תהי' בגילוי הוא ע"י אמירת פסוקי שופרות. וזהו הטעם שגם בראש השנה שחל להיות בשבת אומרים פסוקי שופרות, אף שהמשכת התענוג אז הוא מצד עצמו, כי ההמשכה שמצד השבת עצמו היא למעלה, ובכדי שיהי' הגילוי למטה הוא ע"י אמירת פסוקי שופרות. וכיון שע"י אמירת הפסוקים הוא רק גילוי ההמשכה, וההמשכה עצמה היא מצד השבת עצמו, הרי בראש השנה שחל להיות בשבת חסר לכאורה העילוי שנעשה ע"י עבודה.

ג) ויובן זה בהקדים מה שארז"ל¹⁴ משביעין אותו תהי צדיק כו', ואמר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁵ בשם הצ"צ, אשר בראש השנה הראשונה לחייו (שנת תק"ן¹⁶) אמר אדמו"ר הזקן דרוש משביעין אותו תהי צדיק כו', והוא השלשת פרקים הראשונים של ספר התניא¹⁷. ויש לבאר השייכות דענין משביעין אותו לראש השנה ע"פ המבואר בלקו"ת¹⁸, דזה שכל אחד מישראל נק' אדם (אתם קרויין אדם¹⁹), הוא, לפי שבנשמת כל אחד מישראל יש חלק מנשמת אדם הראשון. ומזה מובן, דבראש השנה (יום ברוא אדם הראשון) שאז מתחדש (בכל שנה) הענין דהמשכת נשמת אדם הראשון בגופו (ויפח²⁰ באפיו נשמת חיים)²¹, הרי זה גם יום ההולדת של כל אחד מישראל. וי"ל שזהו הקשר דמשביעין אותו לראש השנה.

ויש לקשר זה עם פירוש המדרש²² עה"פ²³ בחודש השביעי שהוא ירחא דשבועתא (שביעי מלשון שבועה), וכמבואר בדרושי הצ"צ²⁴ השייכות דירחא דשבועתא

-
- (11) ביצה יז, א.
 - (12) בסיומו — ע' תקמו.
 - (13) משלי ו, כג.
 - (14) נדה ל, ב.
 - (15) "היום יום" ו אדר שני.
 - (16) הצ"צ נולד בכ"ט אלול תקמ"ט, ערב ר"ה תק"ן ("היום יום" כט אלול, ערב ר"ה. וראה בארוכה "התמים" וחברת ג' ע' כה [קכט, ב]), והדרוש משביעין אותו אמר אדמו"ר הזקן בר"ה הראשון לחייו (דהצ"צ) ר"ה תק"ן.
 - (17) להעיר שבספ"ג דתניא [סיום וחזות הדרוש, דהכל הולך אחר החיתום (ברכות יב, א)] מדובר בענין הדעת — ענינו של הצ"צ (ראה סה"ש ה'תש"ב ריש ע' 19. ה'תש"ה ע' 60).
 - (18) נצבים מז, ב.
 - (19) יבמות סא, רע"א.
 - (20) בראשית ב, ז.
 - (21) לקו"ת שם מז, א.
 - (22) ויק"ר פכ"ט, ט.
 - (23) אמור כג, כד.
 - (24) "קיצורים והערות" לתניא ע' נח. אוה"ת דרושים לר"ה ע' א'שיב.

למשביעין אותו תהי צדיק. ואולי יש להוסיף, דבחודש השביעי ג' פירושים, שביעי כפשוטו, שביעי מלשון שבועה (ירחא דשבועתא כנ"ל), ושביעי מלשון שובע, כדאייתא במדרש²⁵ דפירוש בחודש השביעי הוא, שהוא משובע בכל (גיתות בתוכו, ברכות בתוכו, וכו'). ועד"ז הוא במשביעין אותו תהי צדיק כו', שמבואר בכ"מ²⁶ וגם בדרושי הצ"צ²⁷ דבמשביעין ג' פירושים. משביעין כפשוטו, וגם מלשון שובע ומלשון שבעה, כדלקמן.

ד) **והנה** השייכות דג' ענינים אלה (שבועה, שובע, שבעה) היא, דענין השבועה הוא שמקשר את עצמותו. וכמו בשבועה כפשוטה, דזה שהאדם נשבע לעשות איזה דבר (הגם שעכשיו בעת שנשבע הוא רוצה בזה, ולמה צריך להשבועה), הוא, בכדי שגם כשיהי' איזה דבר שיגרום שלא ירצה בהדבר, הנה ע"י שנשבע לעשות הדבר, יעשה את הדבר גם נגד רצונו²⁸. והטעם על זה הוא כי ענין השבועה הוא שמקשר את עצמותו בזה, עצם הנפש שלמעלה מרצון. ועד"ז הוא למעלה, דענין השבועה הוא כמ"ש²⁹ בי נשבעתי, בי בעצמותי. וכמבואר בהדרושים³⁰, דבי קאי על עתיק, וידוע³¹ שעתיק הוא בחינה תחתונה שבמאציל שלמעלה משרש הנאצלים.

וזהו³² משביעין אותו תהי צדיק, דזה שצריך להשביע את הנשמה תהי צדיק, הגם שזה (להיות צדיק) הוא רצון הנשמה, כי ע"י התלבשותה בגוף ונפש הבהמית, אפשר שהגוף ונה"ב יעלימו ויסתירו על הנשמה. ובפרט ששרש נה"א הוא בתיקון ושרש נה"ב הוא בתוהו שקדם לתיקון. ולכן משביעין את הנשמה תהי צדיק, דענין השבועה הוא המשכת שרש הנשמה כמו שהיא מושרשת בעצמות אוא"ס (למעלה מהענין דתוהו ותיקון), ועי"ז תוכל להתגבר על נה"ב. וזהו משביעין אותו הוא גם מלשון שובע, דשובע הוא נתינת כח. וע"י השבועה, המשכת שרש הנשמה כמו שהיא מושרשת בעצמות אוא"ס [שהוא בדוגמת שרש הבן כמו שהוא במוח האב עצמו טרם שנמשך]³³, נותנים כח להנשמה כמו שהיא בגילוי למעלה [שהוא בדוגמת הבן כמו שנמשך ממוח האב]³³, וגם להנשמה כמו שהיא מלוכשת בגוף ונה"ב, לעבוד עבודתה בסור מרע (אל תהי רשע) ובועשה טוב (תהי צדיק).

(25) ויק"ר שם, ח.

(26) ד"ה ועשית חג שבועות תרח"צ (סה"מ תרח"צ ע' רלה ואילך).

(27) ב"הגהות וביאורים" לתניא פ"א, נדפסו ב"קיצורים והערות" לתניא ע' מח ואילך. ד"ה תניא בספ"ג נדדה משביעין אותו וד"ה ועשית חג שבועות להצ"צ, קטעים מהם נעתקו בליקוט פירושים וכו' לתניא שם.

(28) בלקו"ת שמע"צ (פג, ג) "נגד חכמתו ורצונו". וי"ל שהכוונה בזה שמוסיף "ורצונו" היא, דפעולת השבועה היא לא רק שע"י השכל לא יהי' שינוי בהרצון, אלא שגם אם יהי' שינוי גם בהרצון (שבגילוי) יעשה נגד רצונו.

(29) בזהר שבהערה הבאה (הובא בלקו"ת שם) הובא הפסוק בי נשבעתי שנאמר לאברהם אבינו (וירא כב, טז). וב"קיצורים והערות" לתניא שבהערה 36 מובא זה גם בנוגע להפסוק בי נשבעתי שבישע"י (מה, כג) שממנו למדין בגמ' נדה שם משביעין אותו כו'.

(30) "קיצורים והערות" שם ס"ע נב ואילך, מזח"ג קל, א. וראה גם אוה"ת דרושים לר"ה ע' א'שיא.

(31) ראה ע"ח שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. לקו"ת בחוקותי מו, ג. ובכ"מ.

(32) כהבא לקמן ראה "קיצורים והערות" שם ע' מח ואילך. ד"ה ועשית חג שבועות להצ"צ הנ"ל. קונטרס ומעין מ"ד פ"א.

(33) ראה בארוכה סה"מ ה'תש"ד ע' 130.

ה) **והנה** מדייק הצ"צ³⁴ במ"ש משביעין אותו תהי צדיק, איך מהני השבועה לנשמה על הגוף ונה"ב, שזהו דבר שאינו ברשותה, והלא אין אדם מקנה דבר שאינו ברשותו. ומבאר, דזה שמשיעין אותו תהי צדיק למדו רז"ל ממ"ש³⁵ כי לי תכרע כל ברך תשבע כל לשון, כי לי תכרע כל ברך זה יום המיתה, תשבע כל לשון זה יום הלידה. והתחלת כתוב זה הוא בי נשבעתי, דבי קאי על עתיק³⁶ (כנ"ל). וזה שתשבע כל לשון בא בהמשך לבי נשבעתי, הוא, כי בהשבועה שמשיעין אותו תהי צדיק נמשך כח מבחינת בי נשבעתי. ובכח זה, ביכולת הנשמה לשלוט על נה"ב³⁷. ויש לומר, דהביאור איך מהני השבועה לנשמה על הגוף ונה"ב שזה דבר שאינו ברשותה, הוא, כי מצד הדרגא דבי נשבעתי, גם הגוף ונה"ב הם ברשות הנשמה. דבבחינת הגילויים, הנשמה והגוף ונה"ב הם שני ענינים. דשרש הנשמה הוא בתיקון ושרש הגוף ונה"ב הוא בתוהו. אבל באוא"ס שלמעלה מתוהו ותיקון, מכיון שהכוונה מלכתחילה בבנין וסתירת התוהו היתה שיהי' בירור התוהו (שרש הגוף ונה"ב) ע"י התיקון (שרש נה"א)³⁸, לכן ע"י גילוי אוא"ס, גם הגוף ונה"ב נעשים ברשותה של הנשמה, כי כוונת התהוותם מלכתחילה היא שיתבררו ע"י הנשמה.

ו) **ויש** לומר, שהחילוק בין שני הענינים דמשביעין אותו, משביעין מלשון שבועה ומשביעין מלשון שובע, הוא, שמשיעין מלשון שבועה הוא המשכת שרש הנשמה, ומשביעין מלשון שובע הוא שהמשכה זו תהי' בגילוי בהנשמה כמו שבאה בהמשכה (כולל הנשמה כמו שהיא מלוכשת בגוף ונה"ב), בדוגמת שביעה כפשוטה, שהמאכל משיבע את האדם. וזהו דמשביעין אותו מלשון שובע הוא נתינת כח (כמבואר בכ"מ³⁹), דע"י שההמשכה דהשבועה היא בגילוי בהנשמה שבהגוף, יש לה הכח להתגבר על נפש הבהמית (כנ"ל סעיף ד), וגם לפעול בו הברור והזיכוך (כנ"ל סעיף ה), שבשביל זה ירדה למטה. וכמבואר בתניא⁴⁰, דתכלית הכוונה בירידת הנשמה למטה הוא (לא בשביל הנשמה, אלא) בכדי לברר ולזכך את הגוף ונה"ב וחלקו בעולם.

ויש לקשר זה עם מ"ש הצ"צ⁴¹ דשבועה היא בנינה ביסוד ובמלכות, דזה ששבועה היא בנינה שיין להשבועה עצמה, המשכת עתיק [ועד"ז המשכת שרש הנשמה], דבנינה הוא גילוי עתיק⁴². כמ"ש⁴³ ונהר יוצא מעדן, דנהר הוא בינה ועדן הוא עתיק, ופירוש נהר יוצא מעדן הוא שבנינה הוא גילוי עתיק. וזה ששבועה היא

34) ב"קיצורים והערות" שם ע' מח. וראה גם ד"ה ועשית חג שבועות להצ"צ (ליקוט פירושים וכו' ע' ט).

35) ישע"י מה, כג.

36) "קיצורים והערות" שם ס"ע מח. שם ס"ע סו.

37) שם ס"ע סו ואילך.

38) המשך והחרים תרל"א ע' יט. המשך תרס"ו ע' שכה. ובכ"מ.

39) קונטרס ומעין שם. ד"ה הנ"ל תרח"צ (סה"מ שם ע' רמ).

40) פל"ז (מח, ב).

41) "קיצורים והערות" שם ע' נה.

42) ראה זח"ג קעח, ב. תר"א ר"פ לך לך. ובכ"מ.

43) בראשית ב, י.

במלכות שיין להשובע דשבועה, דזה שהשבועה משפעת ונותנת כח בהנשמה שבהגוף הוא ע"י שההמשכה היא במלכות, וזה ששבועה היא ביסוד, הוא, שהמשכת הבינה (ועתיק שבה) במלכות היא ע"י היסוד. וזהו גם הקשר עם הפירוש השלישי במשביעין אותו שהוא מלשון שבע, דלפי ביאור אחד קאי זה על היסוד, שהוא שביעי מהבינה⁴⁴.

ז) **ועפ"ז** יובן הקשר של השבועה שמשביעין אותו תהי צדיק עם חודש השביעי, ירחא דשבועתא, כי זה שבריאת האדם היתה ביום הששי למעשה בראשית, יום הראשון דחודש השביעי, הוא מפני שני טעמים⁴⁵. להיותו אחור למעשה בראשית⁴⁶, דשרש הדצ"ח הוא מתוהו ושרש האדם הוא מתיקון שלמטה מתוהו. ולהיותו קודם למעשה בראשית⁴⁶ (קדום במעלה), כדאיתא בגמרא⁴⁷, דזה שהאדם נברא בסוף הוא כדי שיכנס לסעודה מיד, שזה מורה על מעלת האדם, שכל הבריאה היא בשביל האדם. דגם התהוות התוהו שקדם לתיקון הוא בכדי שיהי בירור התוהו ע"י עבודת האדם, כנ"ל. וזהו מה שאומרים על היום דראש השנה זה היום תחלת מעשיך⁴⁸, אף שבריאת העולם היתה בכ"ה באלול⁴⁹, כי⁵⁰ הכוונה בבריאת העולם היא שהאדם ע"י עבודתו יעשה את העולם דירה לו ית', וענין זה הותחל ביום ברוא האדם. דנוסף לזה שאז דוקא נעשית האפשרות להשלים כוונה זו, נעשה אז כן גם בפועל, כמארז"ל⁵¹ שאדם הראשון (ביום שנברא) הכריז לכל הברואים בואו⁵² נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו, וכולם ענו ואמרו ה'⁵³ מלך גאות לבש. וזהו שחודש השביעי (שבו נברא האדם) הוא ירחא דשבועתא, כי הכח שיש באדם לפעול בעולם, אף שבגילוי האדם הוא אחור למעשה בראשית, הוא ע"י גילוי שרשו האמיתי של האדם, שהוא קדם למעשה בראשית, וגילוי זה הוא ע"י השבועה (כנ"ל בארוכה), ירחא דשבועתא.

ועד"ז הוא בראש השנה שבכל שנה ושנה, שאז מכתירין ישראל [שקרויין אדם, לפי שבכ"א מישראל יש ניצוץ מנשמת אדם הראשון, כנ"ל סעיף ג] את הקב"ה למלך עליהם ועל כל העולם, שעיי"ז עושים את העולם דירה לו ית', ובכל שנה ושנה ההכתרה ועשיית הדירה שעיי"ז הם באופן נעלה יותר, שהכח שבכאו"א מישראל על זה הוא ע"י שבכל ראש השנה, התחלת ירחא דשבועתא, נמשכת מחדש השבועה שמשביעין את כאו"א מישראל תהי צדיק. ויש לומר, דע"י שאמר אדמו"ר

44 "קיצורים והערות" שם ע' סג.

45 בהבא לקמן, ראה לקו"ת מטות פב, ד. שמע"צ פו, ג. אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' תקפא.

46 ברכות סא, א.

47 סנהדרין לח, א.

48 תפלת מוסף דר"ה, מר"ה כז, א.

49 ויק"ר רפכ"ט. פסיקתא דר"כ פסיקא כג (בחודש השביעי). יל"ש עה"פ (פינחס כט, א) ובחודש השביעי (רמז תשפב). תוד"ה לתקופות — ר"ה ח, א. וראה פרקי דר"א רפ"ח ובהגהות הרד"ל שם.

50 בהבא לקמן — ראה ד"ה זה היום דליל ערב ר"ה ה'תשמ"ב ס"ב (לקמן ע' מא) ואילך.

51 זהר ח"א רכא, ב. ח"ג קז, ב. תקו"ז תנו"ו (צ, ב). וראה אוה"ת וארא ס"ע רלו ואילך.

52 תהלים צה, ו.

53 שם צג, א. פרקי דר"א פ"א.

הזקן את הדרוש משביעין אותו תהי צדיק בראש השנה, אמירת תורה (תורה אור), המשכת השבועה בראש השנה היא בגילוי עוד יותר.

ח) **ואולי** יש להוסיף, דזה שארז"ל שהטעם על זה שהאדם נברא בסוף הוא כדי שיכנס לסעודה מיד, הכוונה בזה היא, לא רק להעולם שהאדם צריך לעשותו דירה לו ית', אלא גם להנתינת כח להאדם, משביעין אותו מלשון שובע (ענין סעודה), שיוכל לעשות את העולם דירה לו ית'. ועפ"ז יש לומר, דזה שהאדם הוא קדם למעשה בראשית והכל נברא בשבילו, נכלל בזה גם השבועה. דהכוונה בהשבועה, המשכת בחינת עתיק [וי"ל יתירה מזו, גם הכוונה בבחינת עתיק עצמה], היא כשביל עבודת האדם. וע"י שהאדם יקיים את השבועה, נעשה בה עילוי, שנשלמת כוונת השבועה.

ט) **והנה** זה שנת"ל (סעיף ז) שבראש השנה נמשכת נתינת כח להאדם לפעול בהעולם ולעשותו דירה לו ית', יש לקשר עם המבואר בכ"מ⁵⁴, שבתחלת הבריאה, המשכת הרצון והתענוג בבריאת העולמות היתה מצד עצמו, כי חפץ חסד הוא⁵⁵, והמשכת הרצון והתענוג בבריאת העולם עכשיו היא ע"י עבודת האדם, די ש לומר, דחילוק זה הוא לא רק באופן ההמשכה (אם ההמשכה היא מצד עצמה או שההמשכה היא ע"י עבודת האדם) אלא גם בהרצון והתענוג עצמם. דהרצון והתענוג שבבריאת העולמות שמצד חפץ חסד הוא בבריאת העולמות, שע"ז מתגלה חסדו ית'⁵⁶, והרצון והתענוג שבבריאת העולמות שע"י עבודת האדם הוא זה שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים⁵⁷ ושעשיית הדירה תהי' ע"י עבודת האדם. וע"י גילוי תענוג זה בבריאת העולמות, שהכוונה דבריאת העולמות היא כשביל ישראל, יש כח בהאדם (אתם קרויין אדם) לפעול בהבריאה ולעשות דירה לו ית'. דזה שנת"ל שהנתינת כח להאדם לפעול בהבריאה הוא גילוי שרש הנשמה (ענין השבועה), הוא בנוגע להאדם. והפעולה שנעשית בהעולם ע"י עבודת האדם (שע"י עבודת האדם נעשה העולם דירה לו ית') הוא ע"י גילוי כוונת הבריאה, שבריאת העולם היא כשביל ישראל.

י) **ועפ"ז** יש לבאר שגם בראש השנה שחל להיות בשבת ישנה מעלת העבודה⁵⁸, כי הכוונה בהמשכת התענוג [וגם בהתענוג עצמו] היא כשביל האדם, שע"י התענוג תהי' נתינת כח לאדם לעשות את העולם דירה לו ית' (וע"ד שנת"ל סעיף ח בענין השבועה), דהנתינת כח להאדם הוא דוקא כשהמשכת התענוג הוא בגילוי. וכיון שגם בראש השנה שחל להיות בשבת גילוי התענוג הוא ע"י אמירת פסוקי שופרות (כמבואר לעיל סעיף ב מהמשך תרס"ו), נמצא, שגם העבודה דאמירת פסוקי שופרות היא בנוגע לענין עיקרי.

54 לקו"ת דרושים לר"ה ד"ה להבין המשנה (נו, ג). וראה גם שם נח, ב. סידור (עם דא"ח) שער התקיעות רמא, ד. אוה"ת נצבים ע' א'רמב. שם ע' א'רנג. ועוד.

55 מיכה ז, יח.

56 להעיר משהיהו"א פ"ד.

57 ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.

58 עוד ביאור בזה — ראה שיחת ש"פ נצבים וילך תשמ"ט (התוועדות תשמ"ט ח"ד ע' 341 ואילך).

ויש להוסיף, שזה שע"י מצות תקיעת שופר נעשית רק ההמשכה, והגילוי הוא ע"י התורה (אמירת פסוקי שופרות), הוא, מפני ששרש התורה הוא למעלה משרש המצוות. ויש לקשר זה עם המבואר בהמשך הנ"ל⁵⁹, דיש עוד מעלה באמירת פסוקי שופרות, דההמשכה שע"י תקיעת שופר היא רק האור והגילוי שנמשך מהעצמות, וע"י אמירת הפסוקים נמשך העלם העצמי עצמו, בדוגמת העלי' שיהי' לעתיד. ועפ"ז מובן עוד יותר שגם בראש השנה שחל להיות בשבת ישנה מעלת העבודה, כי ע"י העבודה דאמירת פסוקי שופרות גם ההמשכה עצמה היא המשכה נעלית יותר.

וכיון ששבת הו"ע המנוחה והתענוג, גם העבודה בראש השנה שחל להיות בשבת, ועד"ז העבודה דערב ראש השנה, היא מתוך מנוחה ותענוג, וזה פועל גם על כל השנה, שתהי' שנה של מנוחה ותענוג, ועד לאמיתית ענין המנוחה — יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים⁶⁰, ובקרוב ממש בעגלא דידן.

